

UFO'lar Hakkında Neler Biliyoruz?

Doç. Dr. Selçuk Topal

[Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Fen Fakültesi,
Fizik Bölümü, Yüksek Enerji ve Plazma Fiziği
Anabilim Dalı

Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığına bağlı Pentagon, yüzlerce UFO olayını inceledi ve ilki 2021 yılında, ikincisi ise 2023 yılında olmak üzere iki rapor yayımladı. Hazırlanan raporlarda birkaç vakanın nedeninin doğal olaylarla açıklanamadığı belirtildi. Bu yazıda, literatürdeki adıyla "tanımlanamayan uçan cisim" veya kısa adıyla UFO olarak bilinen olgular hakkında yapılan araştırmaları ve Dünya dışı yaşam arayışındaki son gelişmeleri ele alıyoruz.

UFO

olaylarının
başlangıcının

II. Dünya Savaşı sonrası gelişen roket teknolojisiyle benzer dönemlere denk gelmesi şaşırtıcı değil. Muhtemelen en meşhur UFO olayı 1947 yılında gerçekleşen Roswell UFO olayıdır. 1947 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nin New Mexico eyaletinde bulunan Roswell şehrindeki bir çiftliğe metal ve plastik maddelerden oluşan bir cisim düşer. Cisme ait enkazı bulan çiftçi durumu yakındaki bir askerî üsse bildirir. Kimse bu enkaz kalıntısının kime veya neye ait olduğunu bilemez. Çünkü çok gizli bir projenin parçasıdır. Roswell UFO olayına neden olan şeyin, Rusya'nın nükleer silah denemesini kontrol etmek için, ABD tarafından geliştirilen istihbarat amaçlı gizli bir projeye ait atmosfer balonu olduğunu 1980'lerde ortaya çıkan dokümanlardan anlıyoruz. O günden bugüne atmosferde yaşanan benzer olaylara şahit olduğunu ve hatta dünya dışı zeki canlılar tarafından alıkonulduğunu iddia eden insanların hikâyelerini duymuş olmalısınız. Sonuç olarak, Roswell olayından günümüze uzanan sayısız vaka nedeniyle Dünya dışı canlılar tarafından ziyaret edildiğimize olan inanç artarak devam etti.

Nazarri Neshcherenskiy / iStock

ceagaographics / iStock

Bilimsel gelişmeler de evrende yalnız olmadığımıza işaret ediyordu. Özellikle son 50 yılda bilimde gerçekleşen ilerlemeler sayesinde evrenin yapısını daha iyi anladık. Bugün sahip olduğumuz

bilgiye dayanarak Dünya dışı canlı olma olasılığının aslında yüksek olduğunu düşünüyoruz. Zeki olup olmamasını şimdilik tartışma dışında bırakırsak, gök adamızın veya evrenin başka bir köşesinde Dünya dışı canlı

olma ihtimali bilimsel bir gerçek olarak karşımızda duruyor. Ancak evrenin büyüklüğü başka bir gerçeğe daha işaret ediyor: Evrende mesafeler çok büyüktür ve ışık hızı evrendeki hız sınırındır. Bırakın bir gök adadan diğerine seyahat etmeyi, şu anki teknolojimizle Güneş'e en yakın yıldız olan Proxima Centauri yıldızına seyahat bile on binlerce yıl sürerdi.

Elbette Dünya dışı canlıların bizden çok daha gelişmiş teknolojilere sahip olabileceğini, evrendeki hız sınırını kolaylıkla aşabileceklerini, mesela solucan deliklerini kullanarak evrenin her yerine sorunsuz seyahat edebildiklerini iddia edebilirsiniz. Ancak bu, uygulamada sahip olduğumuz bilgiyle çelişen ve şu anki bilgimizle pek de bilimsel olmayan bir iddia olur.

Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığına bağlı Pentagon, yüzlerce UFO olayını inceledi ve ilki 2021 yılında, ikincisi ise 2023 yılında olmak üzere iki rapor yayımladı. Hazırlanan raporlarda birkaç vakanun nedeninin doğal olaylarla açıklanamadığı belirtildi. Raporlarda UFO yerine UAP yani *unidentified aerial phenomena* veya Türkçe söylersek "tanımlanamayan hava olayları" tabirinin kullanılmaya başlandığını görüyoruz.

İlk raporda UAP olaylarının nedenleri birkaç grupta toplandı.

1 Havadaki olgular: Atmosferik olaylar dışında havadaki her şey. Kuşlar, balonlar, insansız hava araçları ve görüşü engelleyen havadaki herhangi bir cisim bu gruba giriyor. Mesela plastik torbalar.

2 Doğal atmosferik olaylar: Kızılöte ve radar sistemleri tarafından kayıt edilebilen nem, buz kristalleri ve ısısal değişimler gibi atmosferdeki doğal, fiziksel ve kimyasal süreçler.

3 ABD'deki endüstriyel geliştirme programlarına bağlı ve gizli statüsündeki olaylar.

4 Yabancı rakip sistemler: Bazı UAP olaylarının arkasında yatan nedenler Çin, Rusya veya diğer ülkelere ait teknolojiler olabilir.

5 Diğer olaylar: Bu gruptakiler eldeki olanaklarla yeterince analiz edilemeyen olayları kapsamaktadır. Bir UAP olayı eğer olağan dışı uçuş ve hareket özelliklerine sahipse bu kategoriye giriyor.

Bu rapordan sonra 2022 yılı sonunda Amerikan Ulusal Havacılık ve Uzay Dairesi, NASA 16 uzmandan oluşan bir komite kurdu ve bu komite ilk toplantısını 31 Mayıs 2023 tarihinde gerçekleştirdi. Uzmanlar içinde astrofizikçi, astronot, fizikçi, okyanus bilimci gibi çok çeşitli alanlardan bilim insanları ve mühendisler bulunuyor. Ayrıca UAP tanımında bir değişiklik yapılarak aerial yerine anomalous kelimesi yani “hava” kelimesi yerine “anormal” kelimesi kullanılmaya başlandı. Bu değişikliğin nedeni, bu tarz açıklanamayan olayların kapsamını genişletmek ve sadece atmosferde değil deniz ve uzayda gerçekleşen benzer olayları da UAP kapsamında değerlendirmektir. Anormal kelimesi ile kastedilen şey, mevcut alıcılar tarafından anlaşılamayan ve sahip olduğumuz fizik ve mühendislik bilgimizin aksine manevra ve hareket kabiliyeti gösteren olgulardır.

Peki bu 16 kişilik komitenin amaçları nelerdir?

- 1 NASA'nın elinde bulunan UAP olaylarına ilişkin verileri toplamak.
 - 2 Kâr amacı gütmeyen organizasyonlar ve şirketlerin elinde bulunan benzer verileri toplamak.
 - 3 Hangi bilimsel verilerin toplanması gerektiğine karar vermek.
 - 4 “UAP olaylarını açıklamak için kullanılan yöntemler neler?” ve “Başka hangi yöntemler geliştirilebilir?”, belirlemek.
 - 5 İlk dört maddeye göre mevcut UAP olaylarının temel fiziksel özelliklerini belirlemek.
 - 6 Sivil havacılığın elindeki benzer verilere erişmek.
 - 7 “Hava Trafik Yönetimi tarafından hâlihazırda uygulanan protokoller neler ve nasıl geliştirilebilir?”, belirlemek.
 - 8 “Başka hangi yeni protokoller geliştirilebilir?”, belirlemek.
- Kısacası bu komitenin amacı bir UAP olayını sınıflandırmak ve asıl nedenini ortaya çıkarmaktan ziyade böyle olaylarda kullanılacak doğru ve hızlı analiz yöntemini belirlemek olacak.

Peki, eski adıyla UFO yeni adıyla UAP olaylarının en geniş çerçevede muhtemel nedenleri neler olabilir?

- 1 Astronomik cisimler: Örneğin parlak yıldızlar, insan yapımı uzay araçları, yapay uydular, gezegenler, meteorlar ve Ay.
- 2 Hava taşıtları, fırlatılan roketler, atmosfere gönderilen bilimsel araştırma balonları.
- 3 Devletlerin istihbarat, savunma ve teknoloji geliştirme amaçlı insansız hava araçları.
- 4 Atmosferik olaylar: Örneğin garip şekilli bulutlar, sıcaklık ve nem değişimlerine bağlı parlamalar, kuşlar, uçurtmalar, ışık kırınimleri.
- 5 Sınırlı bilgi düzeyi nedeniyle olağan doğa olaylarının arkasındaki bilimsel gerekçeleri bilmemek.
- 6 Gözlem aracındaki teknik sorunlar: Örneğin çok uzakta oldukları için bir nokta şeklinde görülen yıldızlar odaklama sorunu nedeniyle disk şeklinde gözlenebilirler.
- 7 Sağlık sorunları: İnsanların görme sorunları veya psikolojik sorunları olabilir.
- 8 Kasıtlı yapılan hileler: Mısır tarlalarında gözlenen ve çiftçiler tarafından yapılan meşhur garip şekiller bu kategoriye güzel bir örnek oluşturuyor.

peepo / iStock

Son olarak “Dünya dışı yaşam arayışında insanlık olarak ne aşamadayız?”, kısaca ondan bahsedelim. Dünya’da gözlenen UAP olaylarını bir kenara bırakırsak genel olarak iki bilimsel yolla Dünya dışı yaşam aranmaktadır: Uzayın derinliklerinden gelen sinyalleri analiz ederek veya sinyal göndererek ve Güneş sisteminin içindeki bazı cisimlere uzay araçları göndererek evrende yalnız olup olmadığımızı anlamaya çalışıyoruz.

Evreni değişik dalga boylarında gözleyen, anlamlı bir sinyal arayan veya uzayın derinliklerine anlamlı sinyaller gönderen birçok teleskop var. Yaşam barındırma potansiyeli olan ötegezegenlerin atmosferleri de yaşama dair iz bulabilmek için araştırılmaktadır.

Ayrıca Güneş sisteminde yaşam olabilecek gök cisimlerine uzay araçları gönderiliyor ve bu sayede direkt olarak örnekler alınıp ölçümler yapılabiliyor. Şu an Mars’ta böyle ölçümler yapılırken yakında Jüpiter’in uydusu Europa ve Satürn’ün uydusu Titan üzerinde de benzer ölçümler yapılacak. Yıllardır devam eden bu iki ana araştırma sonucunda henüz, zeki veya basit formda bir canlı veya canlılık izi bulunmuş değil.

Artık UAP olayları şeffaf ve bilimsel olarak inceleneceği için insanlığın belki de en önemli sorusu olan “Evrende yalnız mıyız?” sorusuna olumlu veya olumsuz bir yanıt vermeye çok yaklaştık. En azından “Güneş sistemi içinde Dünya dışı yaşam var mı yok mu?” sorusunun cevabını yakında öğrenme şansı bulabileceğiz. Bu konuda gerçekleştirilen çalışmalarını takip etmeye ve bilimsel gelişmeleri sizlerle paylaşmaya devam edeceğiz. ■

Neeblys / iStock

Bu yazı TÜBİTAK’ın dijital popüler bilim yayını olan Bilim Genç’te sesli yayın formatında yayınlanmıştır.

Kaynaklar

<https://bilimgenc.tubitak.gov.tr/makale/ufolar-hakkinda-neler-biliyoruz>
<https://www.dni.gov/files/ODNI/documents/assessments/Preliminary-Assessment-UAP-20210625.pdf>
<https://www.dni.gov/files/ODNI/documents/assessments/Unclassified-2022-Annual-Report-UAP.pdf>
<https://www.nasa.gov/feature/nasa-announces-unidentified-anomalous-phenomena-study-team-members/>
<https://science.nasa.gov/uap>
<https://www.youtube.com/live/C3uXUfgSadU?feature=share>